

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-5/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-195/2020.)

Érintett szerv: Gödöllő Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

sz. alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) beadványában előadta, hogy 2020. március 24-én közlekedésrendészeti intézkedést foganatosítottak vele szemben, amelyet szakszerűtlennek, önhatalmúnak és kifogásolhatónak tartott. Sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés keretében elvették gépjárműve rendszámát. Sérelmezte továbbá, hogy az intézkedő rendőrök tiszteletlen és fenyegető hangnemben kommunikáltak vele; lökdösték; nem adtak megfelelő tájékoztatást az intézkedés körülményeiről; valamint a járványvédelmi előírásokat sem tartották be.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. §-ának (1) bekezdése f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszásságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.];
- A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet];
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: KRESZ];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendelkezésre álló információk alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1. 2020 március 24-én reggel 6 óra és délután 4 óra között teljesített Körzeti Megbízotti Szolgálatot *R. B. r. törzszászlós* és *M. L. r. zászlós* a rendőri jelleg nélküli, de „*Körzeti Megbízott*” felirattal ellátott szolgálati gépkocsival. Szolgálatuk ellátása a rendőrök leellenőrizték a panaszos éppen közlekedő gépjárművet a náluk rendszeresített okoseszközön keresztül, és észlelték, hogy a járművet 2016. november 26-án kivonták a forgalomból, valamint műszaki érvényessége 2010. június 30-án lejárt, és kötelező felelősségbiztosítással sem rendelkezik. Ezt követően a gépkocsi után indultak és lakott területen kívül megállították. Az intézkedés oka tehát egy konkrét jogellenes cselekmény észlelése volt. Ezzel együtt az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja konkrét jogellenes körülmény észlelése hiányában is lehetővé teszi, hogy a rendőr – többek között – ellenőrizze közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását.

A panaszos állítása, valamint a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján megállapítható, hogy az intézkedés során tisztázódott, hogy a gépjárművet hivatalosan, ideiglenesen kivonták a forgalomból, de a jármű hatósági engedélye és jelzése nem került leadásra, amit az intézkedő rendőrök a panaszossal is közöltek.

E körülmények között az érintett jármű hatósági jelzését – figyelemmel a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 97. §-ának (1) bekezdés d) pontjára – a helyszínen el kellett venni. E körben a rendőrnek mérlegelési lehetősége nem volt. Ennek tényéről átvételi elismervény készült. A panaszossal szemben az intézkedés eredményeként szabálysértési eljárás indult.

A rendelkezésre bocsátott jelentések és a parancsnoki kivizsgálás tanúsága szerint az intézkedő rendőrök – az Rtv. 20. § (1) bekezdésének megfelelően – közölték az intézkedés okát és célját, továbbá – az Rtv. 24. § (1) bekezdésének eleget téve – a szabálysértési eljárás releváns körülményeiről is megfelelő tájékoztatást adtak.

2. A panaszos megjegyezte, hogy az intézkedés elején – járványvédelmi szabályokra hivatkozva – elegendő volt felmutatnia az igazoltatáshoz szükséges személyes okmányokat, azonban az intézkedés végéhez közeledve oda kellett adnia azokat a rendőröknek. A járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet kezdetén még nem volt tisztázott, hogy a vírus pontosan hogyan, milyen formában terjed, így ekkor még a személyes okmányok kezelésére vonatkozóan konkrét utasítás nem, csak ajánlás állt rendelkezésre. E szerint kerülni kellett a fizikai kontaktust az intézkedés alá vont személyekkel. Az intézkedések során az igazoltatott személyek arra lettek felkérve, hogy jól láthatóan mutassák be az irataikat. Az iratokat kizárólag akkor vették kézbe, amikor azokból az adatokat további eljárás lefolytatása céljából rögzíteni kellett (Pl. helyszíni bírság, közigazgatási bírság kiszabása, szabálysértési feljelentés esetén).

3. A panaszos álláspontja szerint, a rendőrök „lökdösték” őt. A rendelkezésre bocsátott jelentések tanúsága, és a panaszos által előadottak szerint, amikor a rendőrök közölték, hogy a jármű hatósági jelzését el fogják venni, a panaszos emelt hangon azt közölte, hogy megtiltja a rendszám elvételét, és ha hozzáérnek ahhoz, feljelenti őket, mivel megítélése szerint jogszerűtlen az intézkedés. Amikor *R. B. r. törzszászlós* a rendszámért nyúlt, a panaszos elindult felé, amelyet *M. L. r. zászlós* felszólította, hogy álljon meg, és karjának kinyújtásával – a Szolgálati Szabályzat 40. §-a (3) bekezdésének megfelelően a megfelelő távolság biztosítása érdekében – megállította. A rendőri jelentések szerint a panaszos ekkor elkezdett kiabálni, hogy ne lökdössék. Amennyiben a rendőrségi jelentésekben foglaltak megfelelnek a valóságnak, a rendőrök nem jártak el visszás módon. E tekintetben azonban nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni a panaszossal szembeni bánásmód körülményeit.

3. Az intézkedés hangneme tekintetében – szemben a panaszos állításával – a rendőrök egybehangzóan úgy jelentettek, hogy higgadt, nyugodt hangnemben intézkedtek, és szem előtt tartották az intézkedésben érintett személy Magyarország Alaptörvényében és egyéb normákban foglalt jogait. E tekintetben nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítené tisztázni a tényállást.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendelkezésre álló információk szerint tisztázott tényállás alapján megállapítható, hogy az intézkedésre kellő jogalap birtokában, az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerinti szükségesség és arányosság mércéjének megfelelően, jogszerűen került sor, amely során a rendőrök minden szükséges tájékoztatást megadtak a panaszos számára. **Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy az e körbe tartozó sérelmek tekintetében visszásság nem történt.**

2. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázott tényállás alapján megállapítható, hogy az intézkedés idején hatályban lévő járványügyi szabályok megtartása maradéktalanul megtörtént. **Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy az e körbe tartozó sérelmek tekintetében visszásság nem történt.**

4. Az intézkedés során alkalmazott hangnem, illetve a panaszossal szembeni bánásmód tekintetében a rendelkezésre álló információk alapján nem lehetett tisztázni a tényállást, **így az e körülményeket érintő sérelmek tekintetében nem állt módomban állást foglalni.**

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos